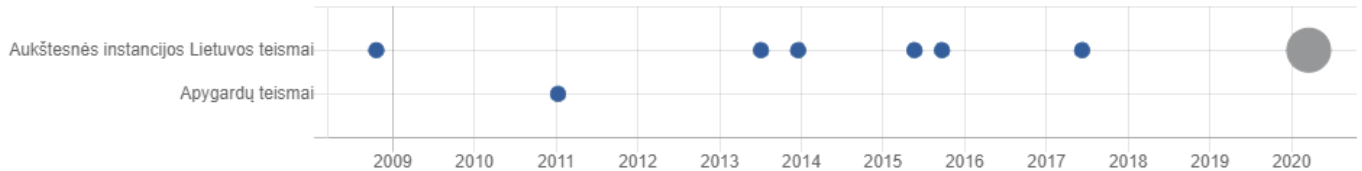

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus 2020 m. kovo 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-85-403/2020

Kopijuoti

#Antstoliai #TurtoPardavimas

(7) paminėta tekste << |

Infoplex Teisinė analitika ©

2008 ▾ Priartinti | Paaiškinimai

Tekstas Ryšiai

Motyvacijoje minima:*Dėl turto realizavimo veiksmų sustabdymo pagrįstumo >**Dėl bylinėjimosi išlaidų >*

Įžanga	Reikalavimas	Nagrinėjimas	Skundas	Motyvacija	Rezoliucija
--------	--------------	--------------	---------	------------	-------------

Rodyti mažiau

Civilinė byla Nr. 3K-3-85-403/2020

Teisminio proceso Nr. 2-53-3-00102-2019-8

Procesinio sprendimo kategorijos: 3.5.20.6

(S)

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

N U T A R T I S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2020 m. kovo 18 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Janinos Januškienės (kolegijos pirmininkė), Algio Norkūno ir Algirdo Taminsko (pranešėjas),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal suinteresuoto asmens (skolininko) E. G. kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo 2019 m. rugpjūčio 22 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal skolininko vykdomojoje byloje pasiūlytos pirkėjos J. G. skundą dėl antstolio procesinių veiksmų; suinteresuoti asmenys: antstolis Algimantas Maliukevičius, skolininkas E. G., išieškotojai E. G., M. S., D. S.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama **dėl proceso teisės normų, reglamentuojančių turto realizavimo veiksmų sustabdymą vykdymo procese, aiškinimo ir taikymo.**

2. Pareiškėja J. G. teismo prašė panaikinti antstolio A. Maliukevičiaus 2018 m. gruodžio 20 d. patvarkymą Nr. S-18-135-20402 netenkinti prašymo ir įpareigoti antstolį atlikti veiksmus – per 3 dienas nuo teismo nutarties įsiteisėjimo surašyti turto pardavimo skolininko pasiūlytam pirkėjui aktą dėl 2373 vnt. UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ akcijų pardavimo J. G.

3. Pareiškėja nurodė, kad Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir *CPK*) 704 straipsnis nustato skolininko teisę iki varžytinių pasiūlyti areštuoto turto pirkėją. Skolininkas E. G. pasiūlė, kad jam priklausančias 2373 vnt. UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ akcijų nupirktų jo pasiūlyta pirkėja J. G., ši sumokėjo į antstolio kontoros depozitinę sąskaitą areštuoto turto kainą. Pirkėjai sumokėjus kainą už perkamas akcijas, pagal *CPK* 704 straipsnio 3 dalį minėtos akcijos turėjo būti jai perduotos surašant Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2005 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. 1R-352 patvirtintoje Sprendimų vykdymo instrukcijoje nustatytos formos aktą, tačiau antstolis A. Maliukevičius šio veiksmo neatlieka.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė
I paieška 1 iš 2 rezultatų Ješkoti dokumente

4. Marijampolės apylinkės teismas 2019 m. gegužės 13 d. nutartimi J. G. skundą atmetė.

Nauja! X

5. Byloje nustatyta, kad antstolio A. Maliukevičiaus kontoroje 2012 m. vasario 15 d. buvo priimtas vykdyti Kauno apygardos teismo 2012 m. vasario 28 d. vykdomasis raštas byloje Nr. 2-965-259/11, kurio pagrindu antstolio kontoroje pradėta vykdomoji byla Nr. 0135/12/00369 dėl 729 881,65 Lt (211 388,33 Eur) skolos išieškojimo iš skolininko E. G. išieškotojo E. G. naudai. Antstolis A. Maliukevičius 2012 m. vasario 28 d. surašė turto arešto aktą, kuriuo, be kito turto, buvo areštuotas skolininkui E. G. ir jo sutuoktinei D. G. priklausantis turtas, įskaitant 2446 vnt. UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ paprastųjų vardinųjų akcijų.

6. 2016 m. rugsėjo 8 d. antstolio A. Maliukevičiaus kontoroje buvo gautas skolininko E. G. prašymas jam priklausančias UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ paprastąsias vardines akcijas parduoti jo pasiūlytai pirkėjai J. G. 2016 m. spalio 13 d. skolininko pasiūlyta pirkėja į antstolio kontoros depozitinę sąskaitą įmokėjo turto vertės nustatymo pažymyje nustatytą kainą (82 000 Eur) už parduodamą turtą.

7. Kauno apygardos teismas 2016 m. spalio 24 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e2-2722-264/2016 taikė laikinąją apsaugos priemonę – areštavo 4696 vnt. UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ akcijų, uždrausdamas jomis disponuoti, jas perleisti, įkeisti ir (ar) kaip nors kitaip apsunkinti. Atsižvelgdamas į šią nutartį, antstolis, vadovaudamasis CPK 626 straipsnio 2 dalies 3 punktu (antstolis privalo sustabdyti turto realizavimo veiksmus ir iššų išmokėjimą, kai teismas nutartimi sustabdo areštuoto turto realizavimą), 2016 m. spalio 28 d. vykdomojoje byloje priėmė patvarkymą Nr. S-16-135-15471 dėl vykdomo veiksmų sustabdymo, kuriuo nusprendė sustabdyti turto realizavimą, t. y. turto pardavimo skolininko pasiūlytam pirkėjui akto surašymą. Šis antstolio patvarkymas apskūstas nebuvo. Laikinosios apsaugos priemonės, pritaikytos Kauno apygardos teismo 2016 m. spalio 24 d. nutartimi, vis dar galioja, nors teismuose ir buvo nagrinėjamas klausimas dėl jų panaikinimo.

8. 2018 m. gruodžio 5 d. antstolis A. Maliukevičius priėmė patvarkymą Nr. S-18-135-19495 atnaujinti vykdomąją bylą Nr. 0135/12/00369. Atnaujinus šią vykdomąją bylą, pareiškėja J. G. kreipėsi į antstolį A. Maliukevičių, kad būtų surašytas turto pardavimo aktas skolininko pasirinktam pirkėjui. 2018 m. gruodžio 20 d. antstolis A. Maliukevičius priėmė patvarkymą Nr. S-18-135-20402 netenkinti J. G. prašymo, todėl pareiškėja pateikė skundą dėl antstolio A. Maliukevičiaus veiksmų.

9. Pirmosios instancijos teismas sprendė, kad pareiškėjos J. G. skundas dėl antstolio A. Maliukevičiaus 2018 m. gruodžio 20 d. patvarkymo Nr. S-18-135-20402 vykdomojoje byloje Nr. 0135/12/00369, kuriuo antstolis atsisakė tenkinti pareiškėjos prašymą surašyti turto pardavimo skolininko pasiūlytam pirkėjui aktą, yra nepagrūstas ir naikinti skundžiamą antstolio patvarkymą pareiškėjos nurodytais argumentais nėra pagrūdo. Teismas nurodė šiuos savo išvados motyvus: nors vykdomoji byla Nr. 0135/12/00369 atnaujinta, tačiau 2016 m. spalio 28 d. antstolio patvarkymas Nr. S-16-135-15471 dėl vykdomo veiksmų (turto realizavimo) sustabdymo tebegalioja ir antstolis jo nepanaikino; turto pardavimo skolininko pasiūlytam pirkėjui aktas nesurašomas vadovaujantis CPK 626 straipsnio 2 dalies 3 punktu, kai teismas nutartimi sustabdė areštuoto turto realizavimą, pagrūstai ir teisėtai; jei pareiškėja, sumokėjusi į antstolio depozitinę sąskaitą lėšas už perkamą turtą, patiria turčinę žalą, ji gali prašyti lėšas grąžinti atsisakydama akcijų pirkimo sandorio.

10. Kauno apygardos teismas, išnagrinėjęs bylą pagal pareiškėjų D. S., M. S. ir J. G. atskiruosius skundus, 2019 m. rugpjūčio 22 d. nutartimi Marijampolės apylinkės teismo 2019 m. gegužės 13 d. nutartį paliko nepakeistą.

11. Apeliacinės instancijos teismas pažymėjo, kad Sprendimų vykdomo instrukcijos 9 punkte nurodyta, jog antstolis gali turtą realizuoti, jeigu pats jį areštavo, išskyrus atvejį, kai, areštavus skolininko turtą, vykdomasis dokumentas persiunčiamas vykdyti kitam antstolui. Nors šiuo atveju vykdomasis dokumentas nebuvo persiūstas vykdyti kitam antstolui, tačiau atsižvelgiant į bylos medžiagą konstatuotina, kad tai nesudaro pagrūdo teigti, jog antstolis gali turtą realizuoti, nes Kauno apygardos teismo 2016 m. spalio 24 d. nutartimi taikytos laikinosios apsaugos priemonės, t. y. 4696 vnt. paprastųjų vardinųjų UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ akcijų areštas, vis dar galioja. Minėta teismo nutartis dėl laikinųjų apsaugos priemonių nepanaikinta, įregistruota viešame registre ir privaloma visiems asmenims. Be to, joje nėra jokių išlygų apie ribojimų taikymą dėl minėtų akcijų realizavimo.

12. Sprendimų vykdomo instrukcijos 12 punkto 1 pastraipoje nurodyta, kad turto realizavimas stabdomas vykdomosios bylos sustabdymo atvejais. Minėto straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad turto realizavimas taip pat stabdomas tuo atveju, kai, areštavus turtą vykdomojoje byloje dėl piniginių sumų išieškojimo, vėliau šis turtas aprašomas vykdamas teismo nutartį dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo pirmesnės reikalavimų eilės išieškotojo reikalavimams užtikrinti. Nors šiuo atveju laikinosios apsaugos priemonės Kauno apygardos teismo 2016 m. spalio 24 d. nutartimi buvo pritaikytos ir turtas areštuotas to paties išieškotojo E. G. naudai, o kiti išieškotojai D. S. ir M. S. yra tos pačios eilės išieškotojai kaip ir E. G., tai nesudaro pagrūdo teigti, kad taikytas areštas 4696 vnt. paprastosioms vardinėms UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ akcijoms nestabdo turto realizavimo ir nėra kliūtis parduoti 2373 vnt. E. G. priklausančių akcijų.

13. Apeliacinės instancijos teismas pritarė pirmosios instancijos teismui, kad nepaisant to, jog vykdomoji byla Nr. 0135/12/00369 buvo atnaujinta, tačiau 2016 m. spalio 28 d. antstolio patvarkymas Nr. S-16-135-15471 dėl vykdomo veiksmų (turto realizavimo) sustabdymo tebegalioja ir antstolis jo nepanaikino.

14. CPK 626 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodyta, kad antstolis privalo sustabdyti turto realizavimo veiksmus ir iššų išmokėjimą, kai teismas nutartimi sustabdo areštuoto turto realizavimą. Teismas padarė išvadą, kad šiuo atveju turto pardavimo skolininko pasiūlytam pirkėjui aktas negali būti surašomas vadovaujantis CPK 626 straipsnio 2 dalies 3 punktu, nes antstolis pagrūstai ir teisėtai patvarkymu sustabdė areštuoto turto realizavimą, vadovaudamasis Kauno apygardos teismo 2016 m. spalio 24 d. nutartimi, kuria taikytos laikinosios apsaugos priemonės –4696 vnt. paprastųjų vardinųjų UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ akcijų areštas.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai
 I paieška 1 iš 2 rezultatų Ieškoti dokumente

15. Kasaciniu skundu suinteresuotas asmuo E. G. prašo panaikinti Marijampolės apylinkės teismo 2019 m. gegužės 13 d. nutartį ir Kauno apygardos teismo 2019 m. rugpjūčio 22 d. nutartį ir priimti naują sprendimą – panaikinti antstolio A. Maliukevičiaus 2018 m. gruodžio 20 d. patvarkymą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:

15.1. Teismai laikė, kad Kauno apygardos teismas 2016 m. spalio 24 d. nutartimi sustabdė areštuoto turto realizavimą ir tai buvo pagrindas antstoliui sustabdyti turto realizavimo veiksmus. Nurodyta nutartimi taikyta laikinoji apsaugos priemonė – akcijų areštas, bet ne turto realizavimo sustabdymas. *CPK 145* straipsnio 1 dalyje nustatytos laikinosios apsaugos priemonės – kilnojamojo turto areštas (3 punktas) ir turto realizavimo stabdymas (9 punktas) yra atskiri institutai ir vienas kito neapima. Todėl teigti, kad, 2016 m. spalio 24 d. Kauno apygardos teismui taikius laikinąsias apsaugos priemones – akcijų areštą, kartu buvo sustabdytas areštuoto turto realizavimas, nėra teisinio pagrindo.

15.2. Pagal *CPK 626* straipsnio 2 dalies 2 punktą antstolis privalo sustabdyti turto realizavimo veiksmus ir lėšų išmokėjimą, kai turtas areštuotas, siekiant užtikrinti pirmesnės negu išieškotojo eilės kreditoriaus reikalavimus. *CPK 626* straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kai turtas areštuotas ar nuosavybės teisės į turtą laikinai apribotos tos pačios ar paskesnės eilės kreditorių reikalavimams užtikrinti, išieškojimas iš šio turto nestabdomas. Pagal teismų praktiką pagrindas sustabdyti vykdomąją bylą ar atskirus vykdymo veiksmus gali būti turto areštas pagal pirmesnės eilės kreditoriaus reikalavimą, o ne bet kurio kreditoriaus reikalavimu taikytas turto areštas. Taigi, turto arešto faktas savaime nėra pagrindas sustabdyti vykdymą iš to turto, kuris yra areštuotas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. spalio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-417/2008; 2013 m. gruodžio 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-678/2013; 2017 m. birželio 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-232-219/2017). Kadangi nagrinėjamu atveju turto realizavimas nebuvo sustabdytas, išieškotojai – tos pačios eilės, yra visos sąlygos antstoliui pradėti išieškojimą iš areštuoto turto ir surašyti Turto pardavimo skolininko pasiūlytam pirkėjui aktą.

16. Suinteresuotas asmuo E. G. atsiliepimu į kasacinį skundą prašo šį skundą atmesti. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:

16.1. Kasacinio skundo argumentai, kad Kauno apygardos teismo 2016 m. spalio 24 d. nutartimi pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės nedraudė areštuoto turto realizuoti, yra nepagrįsti, nes šia nutartimi ginčo akcijos areštuotos uždraudžiant jomis disponuoti, jas perleisti, įkeisti ir (ar) kaip nors kitaip ap sunkinti. Nustatyti draudimai yra susiję su turto – akcijų – realizavimu. Pagal *CPK 691* straipsnio 1 dalį turto realizavimas – tai areštuoto skolininkui ar įkaito davėjui nuosavybės teise priklausančio turto priverstinis pardavimas iš varžytinių per įmones, kurios verčiasi turto prekyba ar perdurbimu, pardavimas išieškotojui ar realizavimas kita *CPK* nustatyta tvarka. Taigi turto realizavimas yra susijęs su turto perleidimu kitiems asmenims, o tai pirmiau nurodyta teismo nutartimi buvo uždrausta.

16.2. Teismai teisingai taikė Sprendimų vykdymo instrukcijos 12 punkto 1 pastraipos nuostatas, konstatuodami, kad turto realizavimas stabdomas vykdomosios bylos sustabdymo atvejais, o tai buvo padaryta antstolio 2016 m. spalio 28 d. patvarkymu dėl areštuoto turto realizavimo sustabdymo, šis patvarkymas nebuvo apskųstas, panaikintas ar pakeistas ir vykdomosios bylos sustabdymo pagrindas nebuvo išnykęs. Antstolio 2018 m. gruodžio 5 d. patvarkymu vykdomoji byla buvo atnaujinta ne dėl laikinųjų apsaugos priemonių panaikinimo, t. y. ne dėl 2016 m. spalio 28 d. patvarkyme nurodyto vykdymo veiksmų sustabdymo pagrindo išnykimo.

16.3. Skolininkui asmeninės nuosavybės teise priklauso 4696 vnt. UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ akcijų. Šis turtas turi būti realizuojamas ne dalimis, o visas, kaip skolininkui priklausančių akcijų paketas. *CPK 704* straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad turto pardavimas iš varžytinių nevykdomas tik jei iki varžytinių paskelbimo į antstolio depozitinę sąskaitą sumokama ne mažesnė pinigų suma kaip turto arešto akte nurodyta areštuoto turto vertė arba mažesnė suma, kurios užtenka visiškai padengti įsiskolinimams ir vykdymo išlaidoms. Pareiškėjos įmokėta 82 000 Eur suma nėra lygi turto arešto akte nurodytai sumai ir jos nepakanka visiems skolininko įsipareigojimams padengti. *CPK 704* straipsnio normų tikslas yra užtikrinti, kad turtas nebūtų realizuotas vykdymo procese už mažesnę kainą nei rinkos vertė. Pirmenybė teikiama skolininko ir išieškotojo teisių ir interesų gynimui, bet ne skolininko pasiūlytam pirkėjui, ketinančiam įsigyti turtą žemesne nei rinkos kaina.

16.4. Suinteresuoto asmens cituojamomis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartimis šio ginčo atveju negali būti remiamasi, nes jose nustatytos faktinės aplinkybės ir bylos nagrinėjimo dalykas skiriasi nuo nagrinėjamos bylos.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl turto realizavimo veiksmų sustabdymo pagrįstumo

17. Kasacinį skundą pateikęs suinteresuoto asmens (skolininko) nuomone, vykdomojoje byloje nėra pagrindo tęsti vykdymo veiksmų (turto realizavimo) sustabdymo, todėl turi būti surašytas turto pardavimo aktas skolininko pasirinktam pirkėjui, o antstolio A. Maliukevičiaus 2018 m. gruodžio 20 d. patvarkymas, kuriuo atsisakyta tai padaryti, panaikintinas.

18. Teisėjų kolegija, sprendama dėl skundžiamų antstolio veiksmų teisėtumo, pažymi, kad antstolis, būdamas valstybės įgaliotas asmuo, kuriam suteiktos vykdomųjų dokumentų vykdymo ir kitos įstatymų nustatytos funkcijos, jas atlikdamas, privalo vadovautis antstolių veiklos teisėtumo, kooperacijos ir demokratiškumo, taip pat civilinio proceso principais, sąžiningai atlikti profesines pareigas. Vykdydamas vykdomuosius dokumentus, antstolis privalo imtis visų teisėtų priemonių tinkamai apginti išieškotojo interesus, nepažeisdamas kitų vykdymo proceso dalyvių teisių bei teisėtų interesų (Lietuvos Respublikos *antstolių įstatymo* 2 straipsnio 1 dalis, 3 straipsnio 1 dalis).

19. *CPK 634* straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad, išieškotojui pateikus antstoliui vykdytiną vykdomąjį dokumentą, antstolis privalo savo iniciatyva imtis visų teisėtų priemonių, kad sprendimas būtų kuo greičiau ir realiai įvykdytas, bei aktyviai padėti šalims ginti jų teises ir įstatymų saugomus interesus. Be to, antstoliui taikytinas profesinio rūpestingumo standartas, inter alia (be kita ko), suponuoja, kad rūpestingas antstolis turi būti aktyvus vykdymo procese, reaguoti į vykdomo klytinius ir dėti visas reikiamas protingas pastangas tam, kad jie būtų pašalinti (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. liepos 5 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-298/2013; 2015 m. rugsėjo 22 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-479-248/2015).

20. Taigi įstatyme įtvirtintas aktyvus antstolio vaidmuo vykdymo procese ir jo pareiga siekiant vykdymo tikslo atsižvelgti į visų vykdomo procese dalyvaujančių asmenų interesus bei padėti šiems asmenims įgyvendinti įstatyme suteiktas teises. Nurodytieji antstolio veiklos principai svarbūs aiškinant ir taikant vykdymo procesą reglamentuojančias teisės normas, be to, jie yra antstolio veiksmų teisėtumo matas ir tais atvejais, kai įstatyme tiesiogiai neįtvirtinta taisyklė, kaip susiklosčiusioje situacijoje antstolis privalo veikti.

21. Vykdomo esmė – skolos išieškojimas, taip įvykdamas skolininko prievolę kreditoriui. Dėl to, aiškinant ir taikant vykdymo procesą reglamentuojančias normas, turi būti užtikrinama, kad teisės taikymo rezultatas nebus priešingas siekiamam tikslui. Pažymėtina, kad įstatyme nustatytos taisyklės tam tikram tikslui pasiekti yra įtvirtintos kaip optimalios įprastais, dažniausiai pasitaikančiais atvejais, numatytais įstatymo leidėjo. Tais atvejais, kai yra įstatymo leidėjo nereglamentuota situacija, ji sprendžiama taikant įstatymo analogiją ar teisės analogiją, t. y. bendruosius teisės principus. Tais atvejais, kai atliekant vykdymo veiksmus paaiškėja geresnis būdas užtikrinti vykdomo proceso dalyvių interesus, tiek jie, tiek jų teisių ir teisėtų interesų apsaugą užtikrinantis antstolis turi veikti vadovaudamiesi vykdomo teisės normų sisteminiu aiškinimu ir teisės principais, taip, kad vykdymo proceso dalyvių interesai būtų užtikrinti esamoje situacijoje maksimaliai geriausiu būdu. Turto pardavimas už didžiausią galimą kainą – siektinas priverstinio skolos išieškojimo tikslas,

neabejotinai naudingas tiek kreditoriui, tiek skolininkui, o vykdymo proceso tikslas kuo greičiau įvykdyti teismo sprendimą per se (savai) negali pateisinti
 1 iš 2 rezultatu
 I paieška, 1 iš 2 rezultatu
 dalyvių turimų interesų pažeidimo (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-315-469/2015).

Nauja! X

22. Kasacinio teismo praktikoje konstatuota, kad išieškotojo ir skolininko interesų derinimo ir interesų pusiausvyros paieškos vykdymo procese imperatyvai suponuoja, jog priverstinis turto realizavimo procesas būtų organizuojamas taip, kad kreditorius gautų savo reikalavimų patenkinimą, kartu užtikrinant skolininko interesus tuo aspektu, jog turtas nebūtų parduotas už per mažą kainą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. balandžio 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2014).

23. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad Kauno apygardos teismas 2016 m. spalio 24 d. nutartimi areštavo 4696 vnt. UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ akcijų, uždraudamas jomis disponuoti, jas perleisti, įkeisti ir (ar) kaip nors kitaip ap sunkinti. Nurodyta nutartis priimta civilinėje byloje pagal ieškovo E. G. ieškinį atsakovams E. G. ir jo sutuoktinei D. G. dėl turto, t. y. pirmiau nurodytų akcijų, pripažinimo asmenine nuosavybe ir atidailijimo. Šią nutartį teismas priėmė, tenkindamas ieškovo E. G. prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, siekiant užtikrinti galimybę nukreipti į ginčo akcijas skolos išieškojimą pagal Kauno apygardos teismo 2012 m. vasario 28 d. vykdomąjį raštą.

24. Atsižvelgiant į vykdymo proceso principus, reikalaujančius užtikrinti visų vykdymo proceso dalyvių interesus, laikotarpiu, kol nagrinėjamas ginčas dėl skolininko ir jo sutuoktinės teisių į 4696 vnt. UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ akcijas, atsirado būtinybė sustabdyti pareiškėjos pageidaujamo įsigyti UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ 50 proc. akcijų paketo realizavimą. 50 proc. įmonės akcijų paketas neužtikrina įmonės kontrolės ir dėl to akcijos, realizuojamos tokiais dalimis, nėra patrauklios potencialiems pirkėjams, todėl didžiausia tikimybė, kad gaunama suma, dalimis pardavus net ir visas akcijas, būtų gerokai mažesnė nei parduodant kontrolinį įmonės akcijų paketą. Taigi parduodant tik 50 proc. akcijų, būtų mažesnės galimybės gauti jų vertę atitinkančią kainą. Tokiu atveju nukentėtų tiek išieškotojų interesai (nes jie iš skolininko neatgautų visų jiems priklausančių lėšų), tiek skolininko interesai (nes jis po akcijų realizavimo dar liktų skolingas išieškotojams).

25. Nors ir esant poreikiui sustabdyti 50 proc. akcijų paketo realizavimą skolininko pasiūlytai pirkėjai, ieškovas E. G. neturėjo galimybės tokį prašymą grįsti *CPK 145* straipsnio 1 dalies 9 punktu, nustatančiu laikinąją apsaugos priemonę – turto realizavimo sustabdymą, nes šioje normoje nurodytas jos taikymo pagrindas – ieškiny, pareikštas dėl arešto areštuotam turtui panaikinimo. Nagrinėjamo atveju pareikšto ieškinio dalykas skyrėsi nuo nurodyto *CPK 145* straipsnio 1 dalies 9 punkte.

26. *CPK 145* straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad „tais atvejais, kai yra laikinai apriojamos nuosavybės teisės į daiktą, priklausantį bendrosios nuosavybės teise, gali būti areštuota tik asmeniui, kuriam taikomos laikinosios apsaugos priemonės, priklausanti turto dalis. Kai turto dalis bendrojoje nuosavybėje nenustatyta, laikinai, kol bus nustatyta šio asmens turto dalis bendrojoje nuosavybėje, gali būti areštuotas visas turtas“. Šią nuostatą ir byloje kilusį poreikį užtikrinti viso nepadalyto 4696 vnt. UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ ginčo akcijų paketo išsaugojimą galimam realizavimui atitiko Kauno apygardos teismo 2016 m. spalio 24 d. nutartis, priimta civilinėje byloje dėl skolininko E. G. ir jo sutuoktinės teisių į akcijas, įeinančias į bendrąją nuosavybę, nustatymo, taikyti *CPK 145* straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytą laikinąją apsaugos priemonę – 4696 vnt. paprastųjų vardinių UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ akcijų areštą, uždraudžiant jomis disponuoti, jas perleisti, įkeisti ir (ar) kaip nors kitaip ap sunkinti.

27. Kadangi pagal *CPK 145* straipsnio 5 dalį visas turtas, kurio dalis, įeinanti į bendrąją nuosavybę, nenustatyta, areštuojamas, kol bus nustatyta skolininko dalis, antstolis, atsižvelgdamas į Kauno apygardos teismo 2016 m. spalio 24 d. nutartį areštuoti 4696 vnt. akcijų civilinėje byloje dėl skolininko ir jo sutuoktinės akcijų dalių, įeinančių į bendrąją nuosavybę, nustatymo, pagrįstai vertino, kad šia nutartimi iki turto dalių nustatymo yra sustabdytas viso areštuoto turto realizavimas. Tokiu atveju, vadovaudamasis *CPK 626* straipsnio 2 dalies 3 punktu, antstolis privalo sustabdyti turto realizavimo veiksmus ir lėšų išmokėjimą, todėl antstolis 2016 m. spalio 28 d. patvarkymu Nr. S-16-135-15471 pagrįstai sustabdė turto realizavimo veiksmus, įskaitant ir turto pardavimo skolininko pasiūlytam pirkėjui akto surašymą. Kitaip spręsti, t. y. realizuoti dalį turto, dėl kurio teisme dar buvo sprendžiamas ginčas, antstolis neturėjo pagrindo ir 2018 m. gruodžio 20 d., priimdamas šioje byloje ginčijamą patvarkymą, kuriuo netenkino prašymo surašyti turto pardavimo aktą skolininko pasiūlytai pirkėjai J. G.

28. Kasacinis teismas yra pažymėjęs, kad turto pardavimas skolininko pasiūlytam pirkėjui, neišnaudojus galimybės jį parduoti už reikšmingai didesnę kainą, pažeidžia įstatyme įtvirtintas antstolio pareigas bei vykdymo proceso principus. Vien įmokos sumokėjimas nesuteikia potencialiam pirkėjui besąlygiškos teisės reikalauti, kad turtas būtų parduotas jam, inter alia, tais atvejais, kai iki varžytinių pradžios atsiranda galimybė parduoti turtą už didesnę kainą ar atsiranda pagrįstų abejonių parduodamo turto įkainojimo teisingumu. Atitinkamai įstatyme nevaržoma potencialaus pirkėjo teisė iki turto pardavimo akto surašymo atsiimti įmoką ir turto nepirkti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-315-469/2015). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pareiškėja turėjo teisę bet kuriuo metu atsiimti už 50 proc. UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ akcijų paketą sumokėtą įmoką. Taip pat pažymėtina, kad pareiškėja, 2018 m. gruodžio 11 d. pateikusi prašymą surašyti turto pardavimo skolininko pasiūlytam pirkėjui aktą, siekė įsigyti 50 proc. akcijų paketą už kainą pagal 2015 m. atliktą akcijų vertinimą, kuris, praėjus ilgam laikotarpiui, tapo neaktualus šiuo metu egzistuojančio ginčo turto vertei nustatyti.

29. Teisėjų kolegija sprendžia, kad skundžiami antstolio veiksmai nurodytoje situacijoje labiausiai atitiko ir vykdymo proceso principus bei jo dalyvių interesus, kad, realizuojant esamą skolininko turtą, būtų gauta maksimali jo kaina.

30. Lietuvos apeliaciniam teismui 2019 m. vasario 28 d. nutartimi apeliacine tvarka išnagrinėjus civilinę bylą dėl UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ akcijų pripažinimo asmenine nuosavybe ir atidailijimo, įsiteisėjo Kauno apygardos teismo 2017 m. birželio 26 d. sprendimas, kuriuo nustatyta, kad skolininkui asmeninės nuosavybės teise priklauso 4696 vnt. UAB „Pilviškių hidroelektrinė“ akcijų. Taigi, Kauno apygardos teismo 2016 m. spalio 24 d. nutartimi taikytos laikinosios apsaugos priemonės ir tinkami antstolio veiksmai sudarė galimybę realizuoti visišką įmonės kontrolę užtikrinančių akcijų paketą, o ne 50 proc. akcijų.

31. Teisėjų kolegija sprendžia, kad pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai, nagrinėję šią bylą, pagrįstai konstatavo, jog, esant byloje nustatytoms aplinkybėms, galiojant Kauno apygardos teismo 2016 m. spalio 24 d. nutartimi pritaikytai laikinajai apsaugos priemonei – turto, dėl kurio tuo metu vyko ginčas, areštui, taip pat galiojant šios priemonės pagrindu antstolio 2016 m. spalio 28 d. patvarkymui dėl turto realizavimo sustabdymo, nebuvo pagrindo atlikti pareiškėjos prašomus turto realizavimo veiksmus, o skundžiamas antstolio patvarkymas yra teisėtas. Dėl to, kasacine tvarka išnagrinėjus bylą, nenustatyta pagrindo pakeisti ar panaikinti šioje byloje skundžiamus teismų procesinius sprendimus (*CPK 346* straipsnis, *359* straipsnio 1 dalies 1 punktas, 3 dalis).

Dėl bylinėjimosi išlaidų

32. Bylą nagrinėjant kasaciniame teisme taip pat patirta 29,81 Eur bylinėjimosi išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. kovo 9 d. pažyma apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu). Netenkinus kasacinio skundo, pastarųjų išlaidų atlyginimas priteistinas valstybei iš kasacinį skundą padavusio suinteresuoto asmens.

n u t a r i a :

Nauja! X

Kauno apygardos teismo 2019 m. rugpjūčio 22 d. nutartį palikti nepakeistą.

Priteisti iš suinteresuoto asmens E. G. (a. k. duomenys neskelbtini) 29,81 Eur (dvidešimt devynis Eur 81 ct) bylinėjimosi išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, atlyginimo valstybei. Ši suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas – 5660.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai Janina Januškienė

Algis Norkūnas

Algirdas Taminskas

Paminėta tekste:

Suskleisti

Bylos:

3K-3-417/2008 Dėl antstolio R. K. veiksmų

2-965-259/2011 Dėl avanso grąžinimo, baudos ir kitų netesybų priteisimo

3K-3-298/2013 Dėl nuostolių priteisimo

3K-3-678/2013 Dėl turto perdavimo išieškotojui akto pripažinimo negaliojančiu ir žalos atlyginimo

3K-3-315-469/2015 Dėl antstolio A. S. veiksmų

3K-3-479-248/2015 Dėl antstolio veiksmų

3K-3-232-219/2017 Dėl turto pardavimo be varžytynių aktų pripažinimo negaliojančiais

Teisės aktai:

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas

145 str. Laikinių apsaugos priemonių rūšys, jų taikymas ir atsakomybė už teismo nustatytus draudimus

346 str. Įsiteisėjusių teismo sprendimų, nutarčių peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindai

359 str. Kasacinio teismo teisės

626 str. Privalomasis vykdomosios bylos ir vykdymo veiksmų sustabdymas

634 str. Antstolio atliekami procesiniai veiksmai

691 str. Areštuoto turto realizavimas

704 str. Skolininko teisė iki varžytynių pasiūlyti areštuoto turto pirkėją

Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos Civilinio proceso kodekso patvirtinimo“

359 str. Atstovavimas

362 str. Bylos nagrinėjimas kasacinės instancijos teismo posėdyje

Lietuvos Respublikos antstolių įstatymas

2 str. Antstolis

3 str. Antstolių veiklos principai

Į paiešką

1 iš 2 rezultatų

ieškoti dokumente

Nauja!